

Verslag Inspiratiesessie Oost-Groningen

2 oktober 2024

Keynote Karim Amghar

We starten de sessie met de keynote van Karim Amghar over kansengelijkheid en hoe belangrijk het is om het potentieel van kinderen aan te spreken door ze in aanraking te brengen met kunst en cultuur.

Karim benadrukt wat een stressvolle thuissituatie als gevolg van bv financiële achterstand ervoor kan zorgen dat kinderen vaak lager scoren op school waardoor er ongelijkheid ontstaat. Hij vertelt hoe hij op de basisschool geworsteld heeft nadat hij VMBO-kader advies kreeg terwijl hij altijd vwo-niveau had. Karim raakte in de problemen en belande in de criminaliteit. Pas wanneer iemand in zijn directe omgeving hogere verwachtingen van hem krijgt, greep hij zijn kans om zijn leven anders in te richten.

>> [Bekijk de presentatie van Karim](#) en luister naar zijn verhaal op de website van Méér Muziek in de Klas.

Situatieschets Oost-Groningen door Harry van der Laan

Over Muziektafel Oost-Groningen en de culturele infrastructuur in de verschillende gemeentes

Harry is directeur van Muziek, Dans en Theaterschool Veendam met 900 leerlingen in de vrije tijd. Als saxofonist/docent saxofoon dacht hij nooit na over kansengelijkheid. De kinderen kwamen bij hem op les en werden door hun ouders gebracht. Maar het theoretisch kader ontbrak. Hij zag alleen kinderen om zich heen waar het goed mee ging. Dat veranderde toen er veel muziekscholen verdwenen en hij directeur werd. In de cultuurnota las hij over kansengelijkheid en over een theoretisch kader waarin je niet alleen de top bedient maar ook naar de scholen toe gaat om alle kinderen te bereiken. In 2012 deed zijn school dat via De Toon Zetten in de hele provincie, in 2016 werd er via Muziek Impuls geld georganiseerd voor vakdocenten muziek op 25 basisscholen. Daarna volgde in 2020 het Muziek Akkoord Méér Muziek in de Klas vanuit Kunstenschool ZG, Kunstencentrum de Klinker en de MDT Veendam en organiseren we 4000 lessuren in de scholen van de gemeentes in Oldambt, Westerwolde, Pekela en Veendam.

Zie link Muziek Akkoord: [https://www.kunstencultuur.nl/onderwijs/projecten/meer-muziek-in-de-klas/groningen-oost/\\$12325#:~:text=In%20het%20Oostelijk%20deel%20van,op%20de%20ontwikkeling%20van%20kinderen](https://www.kunstencultuur.nl/onderwijs/projecten/meer-muziek-in-de-klas/groningen-oost/$12325#:~:text=In%20het%20Oostelijk%20deel%20van,op%20de%20ontwikkeling%20van%20kinderen)

‘Of je nou in de stad of kleine plaats woont, ieder kind verdient een goeie vakdocent. We bereiken nu 50 scholen en geven jaarlijks 10-15 lessen per school. Dat wil ik vasthouden. Maar we gaan uitbreiden. Want we willen ook kansen in het middelbaar onderwijs creëren en ook in de vrije tijd. We willen fonkjes en inspiratie en naar dat ene kind toe zodat die de kans krijgt zich te ontwikkelen.’

Gesprek over kansengelijkheid en cultuureducatie in Oost-Groningen

Vanuit verschillende perspectieven binnen het culturele ecosysteem bespreken we uitdagingen, kansen en goede voorbeelden van kansengelijkheid door cultuureducatie in binnen- en naschools aanbod.

- Nick Stroobos, leerkracht en muziekdocent
  - Floor Haanstra, beleidsadviseur Cultuur en Erfgoed. Gemeente Oldambt
  - Renate de Ruiters, cultuurcoach en brugfunctionaris gemeente
  - Harry van der Laan, MDT Veendam
- Karim vraagt aan Nick Stroobos hoe hij kansengelijkheidsdoelen invult in de klas middels cultuur. Hoe doe je dat?

Nick Stroobos: 'Meestal kijk ik waar ze enthousiast van worden. Ik richt mij vaak op de iets drukkere kinderen en geef juist hen een instrument. Je ziet dan dat ze helemaal ontspannen en helemaal mee gaan met de groep.'

- Karim: 'Wat heeft jou geholpen?'

Nick: 'Ik vind het zelf heel leuk. Ik ben er pas op de middelbare school mee begonnen. Door die ene les wist ik dat ik er iets mee wilde. Naschool zat ik dan ook in het muzieklokaal en ik ben een bandje gestart. Ik wist toen dat ik dit ook wilde aanbieden aan kinderen zodat zij dit ook kunnen ervaren en ontdekken of het bij ze past.'

- Karim vraagt aan Renate: 'Jullie werken met het programma 'Tijd voor toekomst'. Hoe breng je vraag en aanbod bij elkaar in de binnen- en buitenschoolse context? Wat zijn uitdagingen en kansen van Tijd voor toekomst?'

Renate de Ruiters: 'Met Tijd voor Toekomst (een programma van de gemeente gericht op kansengelijkheid voor ieder kind <https://www.tijdvoortoekomst.nl/>) gaan we naar de scholen toe. We gaan met ze in gesprek en presenteren het project. We praten met docenten, leerlingenraad en ouders en proberen in beeld te krijgen wat de wensen zijn. De leerlingenraad geven de gekste dingen aan. Bijvoorbeeld dat ze naar de maan willen. Daar kunnen wij op inspelen. Zo proberen we mooie linken te leggen en daar het liefst lokaal aanbod bij te betrekken. De wensen van de school zijn leidend.'

- Karim aan Eva Cats: 'Welke kansen zien een steuninstelling in het vergroten van kansengelijkheid middels cultuur?'

Eva Cats: 'Wij denken met de scholen en aanbieders mee over hoe dat bij elkaar aansluit. Je begint bij de school en probeert ervoor te zorgen dat Tijd voor toekomst en naschoolse projecten ook een plek hebben op school. Zodat de muziekdocent ook van deze gelden wordt betaald. Een leerling wil niet alleen met hoofd leren maar ook met handen werken. Doe daar iets mee. Maak een koppeling met techniek, creëer een atelier, sluit met activiteiten aan bij het thema op school. We bieden wel de kansen maar niet iedereen doet ook echt mee. We werken toe naar een gezamenlijke visie tussen school en het naschoolse aanbod. En kijk dan juist heel lokaal. Er is vaak een taalcoördinator of cultuurcoördinator. Maak samen een plan.'

- Karim: 'Is er al een formule voor?'

Eva: 'Je hebt verschillende manieren. Er zijn 100 kinddoelen opgesteld door een school die zowel binnen als buitenschools gelden. Ga bv. op bezoek bij een fabriek maar je kunt ook lokale kooklessen op school organiseren.'

Harry: 'Je moet er oog voor hebben. Orkesten willen musici en daar heb je talenten voor nodig. Muziekverenigingen zijn daarvoor nodig. En je hebt scholen nodig die snappen dat je niet alles binnen schooltijd kan doen.'

- Karim: 'Nick, voel je je soms alleen in de strijd?'

Nick: 'Nee bij ons niet. Maar ik begrijp wel waarom het een onderschoven kind is. Eerst ben je erover verbaasd maar dan sta je voor de klas en dan hoor je dat cijfers wel omhoog moeten. En dan heb ik geluk dat er ruimte is in het rooster. En dat is een hele goeie eerste stap want het beïnvloed zoveel. Juist die kunst of kookles komt ten goede aan de cijfers.'

Reactie uit de zaal: 'Het is zo jammer dat er nog zo in vakjes wordt gedacht. Zet juist andere vormen in. Koken of erfgoed.'

Karim: 'Ja maar de onderwijsinspectie kijkt niet naar hoe goed kinderen kunnen pianospelen. Moeten we naar de inspectie?'

Zaal: 'Je kunt ook veel projectmatiger denken. Koken vraagt ook bepaalde vaardigheden. En ook zo kom je aan je taal en rekenen.'

Eva: 'Herformulering van de kerndoelen gaan ook steeds meer hier op inspelen.'

- Karim: 'Gelukkig zien we steeds meet directeuren en wethouders die het scherper zien. Hoe is dat bij jullie?'

Floor Haanstra, Beleidsadviseur Cultuur en Erfgoed: 'Ik zit hier met een warm hart voor cultuur. Ik probeer al jaren cultuur tussen de oren te krijgen. Wij als gemeenten zijn nu een broedplaats aan het opzetten voor kinderen en jongeren; een kunstacademie voor kinderen. De Klinker gaat daarvoor nieuwe beeldende activiteiten organiseren. En wij faciliteren dat omdat wij willen dat onze jeugd kan profiteren van kunst en cultuur. Er komt veel geld uit sociaal domein en gezondheid. Proberen daarmee aan te sluiten op wat de broedplaats te bieden heeft. En ik hoop dat scholen allemaal ernaartoe gaan. Powerlab gaat het heten.'

'De NPG gelden zijn er voor de rijke schooldag. De aardbevingsgelden zijn er ook voor mentale ondersteuning. Die zetten wij allemaal hiervoor in. Het leeft daar omdat ik daar zit. Ik doe mijn best daarvoor. Die broedplaats is echt mijn wens. Zo is het in het coalitieakkoord gekomen. Je moet het echt zelf proberen te maken.'

- Karim 'Hoezo leeft t zo bij jou?'

Floor: 'Zelf heb ik t voorrecht gehad om in mijn jeugd met dans en muziek in aanraking te komen. Ik weet hoe je daarvan kan genieten. Ik heb bij de Kunstuitleen gewerkt en heb gemeente gedwongen om iets voor scholen te doen. Daar ben ik als cultuurcoach verder aan gaan werken.'

Eva vraagt aan Floor: 'Kunnen kunstvakdocenten vanuit de broedplaats naar de scholen toe komen. Ik zie dat namelijk echt als een kans. Vaak is t een drempel terwijl het makkelijk kan. Kunstvakdocenten kunnen technieken aanleren aan leerkrachten.'

Vraag vanuit de zaal: is Tijd voor Toekomst voor alle scholen?

Renate: 'Op dit moment alleen voor de moeilijkste scholen.'

Zaal: 'Dan is het echt ongelijk verdeeld. Veel scholen krijgen net die kans niet om die gelden te krijgen. Ze vallen net onder die norm en krijgen niets. Dit is echt een oproep aan beleidsmakers.'

Zaal: 'Ook in een rijkere gemeente zoals Haren zijn er kinderen die niet naar museum of pianoles kunnen omdat ze geen middelen hebben. Er zit gewoon een grote ongelijkheid.'

Reactie uit de zaal: 'vanuit de gemeenten Eems Delf mag iedere school mag meedoen aan Tijd voor Toekomst om die ongelijkheid tegen te gaan. De gemeente heeft daar geld voor vrijgemaakt. Er zit dus een verschil per gemeente.'

Nick: 'Ik krijg alle ruimte op school. En zo heb ik ook collega's waar andere passies liggen. Kijk ook binnen de school naar elkaar talenten.'

We onderbreken het programma met de energizer van Harvey Mercera. Harvey doceert oa. djembé. Hij geeft workshops op school maar geeft nu ook buitenschool les.

We eindigen de middag met de werksessie van Bas Hendrickx van Kunst en Cultuur over de koppeling culturele activiteiten & kansengelijkheid

Bas Hendrickx neemt ons mee in een werkvorm die is ontwikkeld voor Tijd voor Toekomst. Veel scholen vinden het lastig om culturele activiteiten bewust vooraf te vertalen naar kansengelijkheidsdoelen. Het bijzondere is dat als leerkrachten leerlingen aan het werk zien tijdens culturele activiteiten, zij vaak heel goed kunnen benoemen wat er bij de kinderen gebeurt en hoe je dit kunt vertalen in het nastreven van kansengelijkheid. Maar als je een programma moet maken dan is het lastig om dat te bedenken hoe dat bijdraagt aan kansengelijkheid.

Vaak zijn kunstlessen van tevoren zo aangeboden dat er niet meer heel veel keuzemogelijkheid is. Zo kun je wel vaardigheden oefenen maar de creativiteit wordt vaak ingeperkt. Maar het bieden van vrije expressie, daar is ook een valkuil in. Je mag bv. alles tekenen wat je wilt. Maar helaas komt er dan niet dat resultaat uit wat je wilt bereiken.

Sommige kinderen kunnen niet met die vrije ruimte omgaan. Dan ga je bekende laadjes openmaken en verken je geen nieuwe wegen. En dan kun je zomaar tot de conclusie komen dat je niet creatief bent.

>> Bekijk de presentatie van Bas en kijk welke tips jij kan overnemen om cultuur activiteiten aan te laten sluiten bij kansengelijkheid.

<https://www.meermuziekinklas.nl/app/uploads/2024/10/Bas-Hendrickx-presentatie-2-oktober-2024-Meer.pptx>

Conclusie en ambitie Groningen Oost

Tenslotte vraagt Karim aan de zaal allemaal een actie op te schrijven die kan bijdragen aan kansengelijkheid door cultuur. Kijk vanuit je eigen bril? Hoe kun jij eraan bijdragen? Wanneer je zonder tijd of geld kan denken. Wat kun je makkelijk uitvoeren? Hoe kom jij in de actie-stand?

Karim benadrukt hoe belangrijk het is dat alle betrokken partijen goed van elkaar op de hoogte zijn en ook op het niveau van beleidsmakers en bestuurders gezamenlijk optrekken om kansengelijkheid te bevorderen met kunst en cultuur. Helemaal omdat deze doelstelling zo goed aansluit bij de Groningse programma's Tijd voor Toekomst en Nij Begun.

Kansengelijkheid moet organisatorisch en pedagogisch telkens opnieuw geborgd worden. In Groningen Oost zetten de partijen **van het Lokaal Akkoord gezamenlijk de schouders onder de ambities om kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk te maken**. We werken de opbrengst van deze inspirerende middag uit aan de Tafel Groningen Oost en houden jullie graag op de hoogte.

Heb je vragen over Méér Muziek in de klas in Noord Nederland of wil je ons op de hoogte stellen van interessant nieuws of initiatieven? Neem dan contact op met regio-coördinator Wessel Spijkerman via wspijkerman@meermuziekinklas.nl.